

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Eindadvies dhr. Kuijken inzake Cortelande en vervolgacties

Geachte Statenleden,

Aanleiding

Op 11 februari 2025 hebben wij u per brief geïnformeerd over het vervolgproces van de gebiedsontwikkeling Cortelande n.a.v. de verkenning van dhr. Kuijken (PZH-2025-868406322). In die brief hebben wij aangegeven dat wij positief hebben gereageerd op de aanpak en het vervolgproces voor de gebiedsontwikkeling Cortelande, zoals voorgesteld door de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in haar brief van 28 januari 2025.

Zoals toen aangekondigd, heeft de provincie ambtelijk deelgenomen aan de zogenaamde “Watertafel” en “Mobiliteitstafel” die beide werden voorgezeten door dhr. Kuijken. De uitkomsten van die Tafels zijn door dhr. Kuijken benut voor zijn eindadvies.

Eindadvies dhr. Kuijken en afspraken bestuurlijk overleg 16 oktober 2025

Op 16 oktober 2025 heeft dhr. Kuijken zijn eindadvies over de gebiedsontwikkeling Cortelande toegelicht in een bestuurlijk overleg onder voorzitterschap van de demissionair minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening waarbij ook de demissionair minister van Infrastructuur & Waterstaat en bestuurders van de gemeente Zuidplas, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en gedeputeerden Koning en Zevenbergen aanwezig waren. Het advies van dhr. Kuijken en de bijbehorende bijlagen 1 en 2, met daarin de uitkomsten van respectievelijk de Mobiliteitstafel en de Watertafel, zijn bij deze brief gevoegd. De overige bijlagen bij het eindadvies bevatten (financieel) gevoelige informatie en zijn om die reden niet bijgevoegd.

Uit het advies van dhr. Kuijken, opgesteld namens de demissionair minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, blijkt dat met aanvullende maatregelen Cortelande gerealiseerd kan worden. Alle betrokken partijen hebben op 16 oktober 2025 aangegeven het daarover eens te zijn. Dit advies vormt nu de basis om tot bestuurlijke afspraken te komen. Dhr. Kuijken blijft als adviseur betrokken totdat alle afspraken formeel zijn vastgelegd en een duurzame gemeentelijke uitvoeringsorganisatie kan worden ingericht.

Wij zijn zeer verheugd dat alle partijen het pakket aan concrete maatregelen op het gebied van mobiliteit, water, bodem en financieringen onderschrijven en de intentie hebben om deze de komende maanden bestuurlijk vast te leggen, zodat de besluitvorming kan worden afgerond. Hiermee kan een hele belangrijke stap gezet worden richting de realisatie van een duurzaam,

klimaatbestendig en bereikbaar nieuw dorp van 8.000 woningen. Woningen die hard nodig zijn en een thuis kunnen bieden voor vele duizenden mensen.

Hieronder is nader ingegaan op de vervolgacties die in de komende periode worden uitgevoerd.

Vervolgacties

De hieronder genoemde vervolgacties zijn onderdeel van een compleet pakket en kunnen dus niet los van elkaar gezien worden.

Herstelbesluit bestemmingsplan Middengebied I door gemeente Zuidplas

Het college van Burgemeester en Wethouders van Zuidplas heeft op 28 oktober 2025 een herstelbesluit voor het bestemmingsplan Middengebied I, waarbinnen Cortelande valt, vastgesteld en voor vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Aanleiding voor dit herstelbesluit zijn onder andere de nieuwe inzichten en afspraken m.b.t. water en bodem in het kader van het Waterhuishoudingsplan en het advies van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak aan de Raad van State.

Voorgenomen subsidies Rijk aan gemeente Zuidplas

Op 10 november 2025 hebben de demissionair minister van Infrastructuur en Waterstaat, de demissionair staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat – Openbaar Vervoer en Milieu en de demissionair minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een brief gestuurd waarin de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over het kabinetsbesluit over de inzet van financiële middelen voor woningbouw en mobiliteit waaronder een voorgenomen bijdrage aan de gemeente Zuidplas voor € 78.634.607 (incl. BTW) in het kader van de regeling Gebiedsbudget en een voorgenomen bijdrage aan de gemeente Zuidplas, mede namens de gemeente Gouda aangevraagd, voor € 131.620.881 (incl. BTW) in het kader van de regeling Woningbouw op Korte Termijn (WoKT). De subsidiebeschikkingen zullen in de komende periode worden opgesteld en afgegeven.

De subsidie in het kader van de regeling WoKT is gebaseerd op het pakket van maatregelen dat is beschreven in bijlage 1 bij het advies van dhr. Kuijken. In de subsidieaanvraag is ook uitgegaan van cofinanciering door de provincie. Verderop in deze brief wordt daar nader op ingegaan.

Zoals beschreven in het advies van dhr. Kuijken, zijn deze subsidies een belangrijke randvoorwaarde voor de realisatie van Cortelande. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet naar de realisatie van 8.000 woningen.

Bestuurlijke afspraken Water, Bodem en Klimaatadaptatie

De gemeente Zuidplas en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard zijn voornemens om, mede op basis van de resultaten en afspraken in het kader van het Waterhuishoudingsplan, zoals beschreven in bijlage 2 van het advies van dhr. Kuijken, bestuurlijke afspraken te maken over water, bodem en klimaatadaptatie. De ambitie is om deze in de eerste helft van december 2025 te ondertekenen.

Wij zijn hierbij geen partij en zullen deze bestuurlijke afspraken niet ondertekenen, zoals we in februari 2025 al per brief (PZH-2025-868406322) aan u en aan de minister van Volkshuisvesting en

Ruimtelijke Ordening hebben aangegeven. Wij hebben namelijk al afspraken gemaakt over water, bodem en klimaatadaptatie met de gemeente Zuidplas in de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder van 1 juli 2021 en deze afspraken blijven van kracht. Bovendien voldoet het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan aan het vigerende provinciale Omgevingsbeleid.

In bijlage 2 van het advies van dhr. Kuijken staan een aantal gedetailleerde (proces)voorstellen m.b.t. de bronmaatregelen voor waterkwaliteit. In het bestuurlijk overleg van 16 oktober 2025 is afgesproken dat de provincie haar betrokkenheid hierbij invult vanuit de reguliere rol en taken van de provincie m.b.t. waterkwaliteit waarmee de rol en inzet van de provincie vergelijkbaar is met die in andere delen van de provincie.

Afronding Waterhuishoudingsplan

De gemeente Zuidplas zal, in nauwe samenwerking met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, in de komende periode het Waterhuishoudingsplan afronden. Wanneer het Waterhuishoudingsplan is vastgesteld en openbaar is geworden, zullen wij u die doen toekomen conform onze eerdere toezegging daarover van 13 april 2022 (RWE/T2022.004).

Bestuurlijke afspraken Mobiliteit

Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (inclusief Rijkswaterstaat), de gemeente Zuidplas en de provincie zijn het eens over welke aanvullende mobiliteitsmaatregelen nodig zijn om de bouw van Cortelande mogelijk te maken, zoals beschreven in bijlage 1 van het advies van dhr. Kuijken. Het advies van dhr. Kuijken vormt de basis om tot bestuurlijke afspraken te komen. Daarin zullen ook de verantwoordelijkheden voor realisatie, beheer en risico's vastgelegd worden.

Financiële bijdrage provincie m.b.t. mobiliteit

In aanloop naar het advies van dhr. Kuijken hebben wij op 28 augustus besloten tot een voorgenomen financiële bijdrage van € 30 miljoen (incl. btw, circa € 25 miljoen excl. btw) aan mobiliteitsmaatregelen op het gebied van fiets en OV. Wij geven hiermee invulling aan het STOMP-principe, waarin maatregelen voor fiets en OV de voorkeur genieten ten opzichte van investeringen gericht op het autogebruik. Met onze voorgenomen bijdrage dragen wij ook bij aan de eis van lokale/regionale cofinanciering in het kader van de aanvraag voor de Zuidplaspolder in het kader van de subsidie Woningbouw op Korte Termijn (WoKT).

Aan de voorgenomen bijdrage zijn voorwaarden verbonden; één van die voorwaarden betreft de instemming van alle partijen met het gehele maatregelenpakket van dhr. Kuijken. Daarnaast vraagt toekenning van deze middelen uw instemming. In het PZI 2026-2040 (bijlage bij begroting 2026) is een reservering opgenomen onder de noemer 'verbreding provinciale viaducten aansluitingen A20' die hiervoor kan worden benut. Besluitvorming over de begroting 2026 en het PZI 2026-2040 vindt plaats in uw vergadering van 12 november 2025. Door met de begroting en het PZI 2026-2040 in te stemmen, maakt u de toekenning van rijksmiddelen uit de WoKT mogelijk en daarmee de noodzakelijke dekking voor het gehele maatregelenpakket dat verbonden is aan het advies van dhr. Kuijken. Het pakket maatregelen telt op tot investeringen van circa € 200 miljoen, waaronder voor een aanzienlijk deel voor maatregelen aan provinciale wegen.

Het advies van dhr. Kuijken noemt het station Westergouwe/Zuidplas als een gewenste, toekomstige ontwikkeling waarvoor nu nog geen dekking is. Wij delen de mening van dhr. Kuijken dat dit een gewenste, toekomstige ontwikkeling is en zullen in het volgende BO MIRT aandacht vragen voor deze ontwikkeling om zo (op termijn) te komen tot afspraken over een (gezamenlijke) verkenning naar dit nieuwe station.

Bij het voorbereidingsbesluit (start verkenningfase) voor het provinciale deel van het maatregelenpakket uit het advies van dhr. Kuijken, dat u in de eerste helft van 2026 kunt verwachten, zullen wij voor de hiervoor genoemde reservering en de verkenning nieuwe namen voorstellen, die meer aansluiten bij de aanwending (volgens het STOMP-principe).

Intrekken beroepen door Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat

Dhr. Kuijken geeft in zijn eindadvies aan dat de beroepen van Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard bij de Raad van State, in overleg met de gemeente Zuidplas, op basis van de bestuurlijke afspraken tijdig kunnen worden ingetrokken. In het bestuurlijke overleg van 16 oktober 2025 is geconcludeerd dat de inhoud van het herstelbesluit van de gemeente Zuidplas voor bestemmingsplan Middengebied I daarbij een belangrijke rol speelt. Wanneer beide beroepen zijn ingetrokken, zullen wij u daarover informeren conform onze eerdere toezegging van 16 oktober 2024 (RWE/T2024.021) waarin wij hebben aangegeven u te informeren wanneer partijen er zonder gerechtelijke procedure uit zijn gekomen.

Financiële bijdrage vanuit Grondbank RZG Zuidplas

Onderdeel van het advies van dhr. Kuijken is een bijdrage door de deelnemende partijen in de Grondbank RZG Zuidplas (hierna: Grondbank), te verdelen naar rato van hun deelname aan de Grondbank (40% in het geval van de provincie). Het Dagelijks Bestuur van de Grondbank heeft aangegeven dat zij, vanuit het collectieve Grondbankbelang, het omarmen van dit voorstel en het zo meewerken aan de oplossing een passende beheersmaatregel acht om het risico op een mogelijk groter financieel verlies van de Grondbank dan het nu gevraagde bedrag, te beperken. Als Cortelande wordt gerealiseerd, betekent dit dat ook de doelstelling van de Grondbank wordt behaald om met haar strategische grondaankoop de ontwikkeling van de Zuidplaspolder te faciliteren.

Het Dagelijks Bestuur van de Grondbank heeft tevens aangegeven dat het noodzakelijk is dat de betrokken gemeenteraden en uw Staten dit voornemen beoordelen. Het Dagelijks Bestuur van de Grondbank wil dit doen via het in procedure brengen van een begrotingswijziging. Het Dagelijks Bestuur van de Grondbank zal u binnenkort per brief informeren over de procedure die hiervoor gevolgd zal worden en op welke wijze u hierbij betrokken wordt.

Technische sessie Cortelande 3 december 2025

Er vindt een technische sessie over Cortelande plaats op woensdag 3 december 2025. In deze technische sessie wordt toelichting gegeven over het eindadvies van dhr. Kuijken en de stand van zaken van de vervolgacties. Zoals hierboven aangegeven, zullen op dat moment nog niet alle vervolgacties zijn afgerond.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

1. Eindadvies dhr. Kuijken inzake gebiedsontwikkeling Cortelande
2. Bijlage 1 bij eindadvies Cortelande Resultaat mobiliteitstafel Cortelande
3. Bijlage 2 bij eindadvies Cortelande Memo resultaten en afspraken Waterhuishoudingsplan Cortelande